

REGLES DE L'ARBITRATGE

CONTINGUT

- Article 1** Aplicació del reglament
- Article 2** Responsabilitat
- Article 3** Direcció del partit
- Article 4** Conducta de l'àrbitre
- Article 5** Canvis d'àrbitre
- Article 6** Avisos de l'àrbitre
- Article 7** Competències de l'àrbitre
- Article 8** Pauses en el partit i control de les mateixes
- Article 9** Decisions de l'àrbitre
- Article 10** Queixes
- Article 11** Anunci de les faltes

ARTICLE 1 – APLICACIÓ DEL REGLAMENT.

01.- Les regles de l'arbitratge són aplicables en tots els tornejos i campionats que són organitzats o reconeguts per la FCB. Pel que fa a la modalitat "5 Quilles" hi ha algunes altres regles i altres contràries que s'apliquen. Aquestes es determinen a les normes específiques que s'exposen a l'apèndix 2.

02.- Les circumstàncies que no es puguin resoldre amb aquestes regles o casos de força major les ha de resoldre de forma vinculant el Delegat Oficial de la FCB o el seu representant en el lloc de la partida, després d'haver consultat amb el Delegat Oficial de la FCB i amb el director del torneig.

ARTICLE 2 -RESPONSABILITAT.

01.- Es competència de la Federació prendre les mesures necessàries per desplaçar els àrbitres de la FCB al lloc on es disputarà la competició, posar-los a disposició de l'organització i garantir l'exercici del càrrec dels àrbitres d'acord a les normes de la FCB.

02.- Abans que l'àrbitre assumeixi la seva tasca, controlarà les boles i s'assegurarà que les taules estiguin netes i marcades correctament. Si cal, durà a terme aquesta tasca o ordenarà que es realitzi. També revisarà si estan tots els accessoris necessaris. Revisarà si les taules, els draps, les boles i la il·luminació estan en bones condicions i són les autoritzades per la FCB.

03.- El partit comença tan aviat com l'àrbitre hagi col·locat les boles en la posició d'aproximació. En aquest moment cap esportista li està permès tocar cap bola excepte amb la "sola" del tac i segons les regles.

ARTICLE 3 -DIRECCIÓ DEL PARTIT.

01.- Un esportista no pot oposar-se al nomenament d'un àrbitre per part de la Direcció del torneig.

02.- L'àrbitre és qui dirigeix el partit. Queda exclosa qualsevol altra persona. Un segon àrbitre o una altra persona que està anotant són els responsables d'emplenar l'acta del partit i del funcionament del marcador. En el cas que s'estigui jugant amb límit de temps, la persona que està anotant, el segon àrbitre, o l'àrbitre mateix han de portar el control del temps. En l'últim cas s'utilitzarà un comandament a distància per controlar el rellotge.

03.- La tasca de l'àrbitre comença en el moment que el Director del torneig convida als esportistes a atansar-se a la taula per efectuar l'escalfament i finalitza amb l'entrega de l'acta del partit, que han signat els esportistes i els àrbitres, al Director del torneig.

04.- L'àrbitre tindrà que vigilar que no hi hagi interferències no autoritzades des de l'exterior o dels esportistes interessats.

05.- L'àrbitre, cuidarà que els esportistes mantinguin una actitud correcta i esportiva, en tot moment. És a dir, no fer gestos ni sorolls que puguin molestar al contrari.

ARTICLE 4 -CONDUCTA DE L'ÀRBITRE.

01.- L'àrbitre no pot mostrar cap preferència per un esportista. També te prohibit donar suport a l'esportista de qualsevol forma.

02.- Està explícitament prohibit atraure l'atenció d'un esportista davant una errada que aquest pugui efectuar. A l'àrbitre no li està permès mostrar a l'esportista quina es la seva bola al començament d'una entrada o durant l'execució d'una sèrie, excepte que aquest li preguntí a l'àrbitre. D'altra banda està obligat a anunciar la posició de les boles en les modalitats de "Lliure" i "Quadre", ja que amb aquest anunci, l'àrbitre, automàticament, està indicant quina es la posició de la bola jugadora.

03.- La vestimenta dels àrbitres estarà determinada per la FCB i l'organització i té que ser la mateixa per a tots els àrbitres. Els àrbitres estan autoritzats a portar publicitat de l'organitzador, o d'un espònsor. Tots els àrbitres han de portar el mateix anunci i en el mateix lloc.

04.- Durant la realització de les seves funcions als àrbitres no els hi està permès fumar ni beure begudes alcohòliques.

05.- Posició de l'àrbitre: La posició de l'àrbitre serà amb els braços caiguts i reposant al cos, amb les mans en contacte amb les dues cames. Però, perquè és molt cansat mantenir-se en la mateixa posició durant tant de temps, també es permet, durant un cert temps, recolzar els dos braços amb les mans creuades a l'esquena. Aquestes són les úniques dues posicions acceptades.

06.- L'àrbitre, quan doni el punt en veu alta al jugador o indiqui que no ha aconseguit aquest punt, s'abstindrà de moure el braç i la mà com a signe d'afirmació o negació.

07.- En el cas que hagi molt soroll a la sala (finalització d'una altra taula, comentaris en veu alta per part del públic,...) l'àrbitre MAI demanarà silenci, i menys fen crits ostentosos sol·licitant silenci. Quan es doni aquest cas, l'àrbitre pot aturar momentàniament el partit i demanar al delegat esportiu que faci respectar el silenci.

ARTICLE 5–CANVI DE L'ÀRBITRE.

Respecte als partits que tinguin una duració de més d'una hora, es recomanable canviar l'àrbitre a mitja partida. Aquest canvi no pot fer-se en mig d'una sèrie. Solament es produirà el canvi, quan es canviï de jugador.

ARTICLE 6–AVISOS DE L'ÀRBITRE.

01.- L'àrbitre farà totes les comunicacions prescrites segons les regles, en veu alta.

02.- L'àrbitre anuncia a l'esportista, quan aquest ha de jugar, **“en manquen cinc”, “en manquen quatre”, “en manquen tres”, “en manquen dues”** fins al final de l'entrada o fins al final del partit, respectivament. Pel que fa a les tres bandes, l'àrbitre fa aquestes comunicacions només per als últims tres punts. En cas que s'interrompi una sèrie en curs, l'últim anunci no es repetirà a la represa. L'última carambola d'un set que s'ha de fer s'anunciarà com a **“punt de set”** / l'última carambola del partit com a **“punt de partit”**.

03.- En el cas que l'esportista finalitzi el seu joc per un error o per final de la tacada, l'àrbitre ha d'indicar clarament el **nom de l'esportista seguit del nombre de punts** (fins i tot **zero**) que s'hagi aconseguit. No cal pronunciar la paraula “punts”. La persona que escriu, normalment el segon àrbitre, confirma aquest anunci, clarament perceptible.

04.- Si l'àrbitre, en funció de la disciplina, ha de fer més d'un anunci, observarà l'ordre següent: **1)** els punts aconseguits **2)** l'anunci “en manquen ...” **3)** la posició de les boles tenint en compte les zones limitades **4)** la posició de les boles respecte de les àncores **5)** en el cas que la bola estigui en contacte amb una altra bola o un banda: l'anunci "en contacte amb....."

05.- L'àrbitre sempre anuncia la falta comesa.

06.- L'àrbitre ha de comprovar el nombre de punts i el nombre d'entrades, així com l'activació del rellotge d'acord amb les regles d'un partit amb límit de temps, així com l'informe final del joc. El marcador ha de ser ben visible per als esportistes, àrbitres i espectadors. Cal mostrar actualitzada la visualització dels punts i de les entrades. En cas de diferència entre el marcador i l'informe de joc, l'àrbitre ha d'aclarir-ho immediatament i ha de prendre una decisió final, el més ràpid possible. En el cas que el problema no sigui solucionable, prevaldrà l'acta i es corregirà el més aviat possible el marcador.

07.- En cas que el partit es jugui amb una limitació de les entrades, l'àrbitre anunciarà abans que els esportistes comencin l'última entrada amb “última entrada” sense indicar el nom de l'esportista.

ARTICLE 7 -COMPETÈNCIES DE L'ÀRBITRE.

01.- És l'àrbitre exclusivament qui vetlla pel compliment de les normes durant el partit i en l'àmbit d'aquest reglament prendrà les mesures que corresponen a la seva autoritat i les farà complir. L'àrbitre advertirà l'esportista que no compleixi les normes. Ell informará a la direcció del torneig sobre això. En cas d'ofensa greu contra les normes, l'àrbitre pot interrompre el partit fins i tot si l'esportista que es comporta contra les normes encara que no hagi estat avisat. A continuació la direcció del torneig i el delegat del FCB prendran una decisió sobre l'incident.

02.- En cas que un esportista que ha estat avisat es comporti repetidament contra les regles, l'àrbitre pot finalitzar el partit, i la partida es donarà com a perduda per a aquest esportista. Un cop interromput el joc, l'àrbitre farà un informe a la direcció del torneig.

03.- A petició de l'esportista, però en la mesura que es consideri necessari, o per iniciativa pròpia, l'àrbitre pot, en qualsevol moment del partit, netejar la taula i les boles de billar. Si la bola està en contacte amb o molt propera a una altra bola o a la banda, no es farà cap neteja. Aquesta acció s'haurà de fer tan aviat com sigui possible. La neteja ha de tenir una proporció adequada. Si objectivament l'àrbitre no pot reconèixer cap raó per netejar les boles i sospita una possible pèrdua de temps per part del jugador, pot anul·lar la neteja i convidar l'esportista a continuar el joc.

04.- Només l'àrbitre té dret a agafar les boles amb les mans per tal de col·locar-les als punts marcats o al lloc adequat o netejar-les. En cas de netejar, marcarà conscientment la posició de les boles abans de treure-les. Abans de retirar les boles per a la seva neteja, s'accepten tant el llapis com marcadors per fixar la posició de les boles. Amb la nova col·locació s'assegurarà que cada bola quedi en la posició correcta.

05.- L'esportista sempre ha de jugar amb la seva bola. En cas que es produeixi una barreja a la recol·locació de les boles per part de l'àrbitre, la falta sempre serà de l'esportista i no de l'àrbitre.

06.- L'àrbitre no donarà l'entrada a la taula de billar al rival abans que totes les boles s'hagin quedat aturades. En cas que un esportista toqui prèviament una bola, s'ha de valorar com a falta.

07.- En cas que un esportista toqui una o diverses boles i canviï el punt d'execució o la posició normal de les mateixes, un cop finalitzada la seva entrada, l'àrbitre situarà les boles per al rival al màxim possible en la posició que prèviament ocupaven. La mateixa norma és vàlida si es produeix un canvi de la trajectòria o de la posició de les boles per efectes externs, independentment del punt en el que es trobi el partit.

08.- En cas que es jugui amb un límit de temps, cal establir un rellotge per a cada taula ben visible per als esportistes, espectadors i àrbitre. Aquest s'utilitzarà sota el control de l'àrbitre segons les següents regles:

- A)** Límit per exemple, de 40 segons (per preferència en un ordre de compte enrere) amb un sistema d'alerta quan restin 10 segons que s'hauria de fer el màxim possible de manera sonora. Si no es així, l'avís es realitzarà per indicació/avís de l'àrbitre.
- B)** Després de la finalització per sobrepassar el límit de temps, les boles es posaran al rival en la posició d'inici del partit (sortida).
- C)** Són possibles 3 temps per a cada jugador i cada partit. El temps es poden efectuar consecutivament en el mateix punt. Es pot utilitzar un temps en qualsevol moment durant el termini de la partida. Si l'esportista sol·licita un temps, el temps original es duplicarà (per exemple, en cas de 40 segons el temps serà de 80 segons). Els temps no utilitzats caducaran després de finalitzar el partit. El temps que s'ha fet servir s'ha de mostrar ben visible al marcador per als esportistes, l'àrbitre i els espectadors.
- D)** Per a la neteja de les boles o de la taula o per destorb d'altre/s jugador o per influència de factors externs, l'àrbitre aturarà el temps. Després del reinici del joc, el temps restant continuarà funcionant. Si es fa servir un dispositiu (pont, etc.) o una prolongació, el temps no s'aturarà, excepte si el jugador demana el de l'organització, en aquest moment el temps s'aturarà com si fos per neteja o destorb.

Per a totes les competicions sense límit de temps, és vàlid el següent:

En cas que sembli que l'esportista fa servir un temps de reflexió més llarg del normal per a una posició o que l'esportista per qualsevol altre motiu retardi el joc, l'àrbitre pot concedir a l'esportista, per iniciativa pròpia, un període de temps designat de 15 segons per a la realització de la jugada. En cas que l'esportista no hagi jugat durant aquest període de temps addicional, es donarà per finalitzada la tirada, i passarà la mà a l'oponent (anunci "no jugat") i les boles quedaran a la seva posició, o el rival pot demanar posar les boles a la posició inicial (sortida).

ARTICLE 8 -PAUSES EN EL PARTIT I CONTROL.

01.- Les pauses només es permeten als llocs determinats per la normativa i amb la durada determinada. L'àrbitre el supervisa i no té permís d'admetre cap descans a altres llocs ni a la pròrroga. A tres bandes es faran a meitat de la distància de caramboles o d'entrades (si es juga amb límit d'entrades) i sempre al finalitzar l'entrada. Als jocs de sèrie es podrà sol·licitar quan es vulgui, però en cap d'ambdues modalitats es sol·licitarà la pausa en mig d'una sèrie. La pausa (descans) serà de 5 minuts i s'anunciarà com **"pausa de 5 minuts"**. Si arribat el descans, cap dels jugadors vol realitzar la pausa, es podrà continuar amb el partit, si avançada la partida es sol·licita el descans, es podrà donar, amb el vist i plau d'ambdós jugadors. També l'àrbitre, com a part del joc, pot demanar aquesta pausa. Quan es reprengui el partit, s'anunciarà **"es reprèn el partit"**.

02.- El director del torneig d'acord amb el delegat oficial de la FCB pot determinar en cas de motius convincents un altre reglament de pausa per al torneig o per a partits únics. Aquests poden ser, per exemple:

- A) Calor extrema a la sala del torneig.
- B) Reportatge de mitjans de comunicació.
- C) Defectes tècnics i possibilitat d'afectar-los.
- D) Malalties temporals o raons sanitàries.
- E) Canvi urgent d'un àrbitre.

ARTICLE 9 -DECISIONS DE L'ARBTRRE.

01.- En cas que un esportista tingui dubtes sobre una decisió de l'àrbitre, pot demanar-li que reflexioni sobre la decisió (però només una vegada).

02.- L'àrbitre ha de complir la sol·licitud. Si ho creu necessari, pot consultar el segon àrbitre o el director del torneig abans que finalment prengui la seva decisió.

03.- Les decisions de l'àrbitre sobre els fets són definitives. Excepte el punt 1 d'aquest article.

04.- L'oponent també pot demanar a l'àrbitre, però també una sola vegada, que revisi una decisió. Si aquestes sol·licituds es repeteixen i l'àrbitre considera que estan destinades fonamentalment a molestar a l'altre esportista, ho comunicarà al sol·licitant d'acord amb els articles 07.01 i 07.02

05.- L'oponent, així com el segon àrbitre i la persona que està d'anotador poden intervenir amb l'àrbitre en els següents casos:

- a) l'esportista juga amb la bola equivocada
- b) s'ha fet un anunci equivocat sobre la posició de les boles en les zones limitades
- c) error amb el recompte dels punts.

La intervenció es farà discretament sense pertorbar el desenvolupament dels altres partits

06.- Si l'àrbitre ha adjudicat un punt injustament, té dret a revisar la seva decisió, sempre que no hagi continuat el joc.

07.- Si un esportista comet una falta i continua jugant abans que l'àrbitre hagi tingut l'oportunitat o el temps d'anunciar-ho. i, per tant, per evitar que continuï jugant, l'àrbitre ha de continuar com si l'esportista que es comporta incorrectament hagués acabat la seva entrada en el moment de l'anunci segons les regles. A continuació, l'àrbitre posa les boles el més a prop possible de les posicions en les quals s'haurien trobat en el moment de l'anunci segons les regles o segons regulacions especials que es determinin per les normes de les diverses disciplines.

08.- Si durant el partit l'àrbitre veu que l'esportista està jugant amb la bola del seu oponent, aquest ha de deixar-se immediatament, i les boles romandran al lloc que ocupin o seran col·locades segons la normativa especial que es determini per les normes de les diferents disciplines. El rival passa a jugar amb la seva bola. El nombre de caramboles o punts que s'han aconseguit durant l'entrada en curs fins al moment en què es va detectar l'error queden comptabilitzades per a l'esportista que ha comès la falta.

09.- Els casos excepcionals que no estan previstos en les presents normes queden a judici de l'àrbitre. En aquest cas, s'ha de prendre nota sobre la decisió que s'ha pres, i notificar-ho al responsable esportiu.

ARTICLE 10 -QUEIXES.

01.- Cada queixa relativa a l'aplicació de la normativa es farà a l'àrbitre, de manera discreta, quan es produeixi l'error. En cas que l'àrbitre no compleixi la consulta, l'esportista té la possibilitat d'informar sobre aquesta consulta de nou a la direcció del torneig, com a molt tard 15 minuts després del final del partit.

02.- La direcció del torneig en cooperació amb el delegat oficial de la FCB o, en la seva absència, amb la del president de l'entitat organitzadora o del seu representant, examinarà aquesta queixa el mateix dia. Si la denúncia es troba justificada i l'error comès podria influir en el resultat del partit, aquest serà cancel·lat i la direcció del torneig l'haurà de tornar a reproduir el més aviat possible.

03.- El director esportiu de la FCB serà informat de qualsevol queixa mitjançant una anotació a l'informe de joc.

ARTICLE 11 -ANUNCI DE LES FALTES.

01.- En cas que un esportista toqui més d'una vegada amb la punta del tac quan es practica el seu atac a la bola, l'àrbitre farà l'anunci de **falta** i entrarà en joc el rival. Si el jugador toca qualsevol bola amb el tac o amb qualsevol altra part del cos, vestimenta, guix,... Per tant sols pot tocar la seva bola amb la punta del tac, la resta, es considera falta, i es passarà la mà al contrari.

02.- Si la punta del tac de l'esportista segueix en contacte amb la bola de joc i es manté en contacte amb una o diverses altres boles o la banda (brut), l'àrbitre farà l'anunci "**falta**" i passarà la mà al rival.

03.- En cas que després d'una pausa regular, un esportista no estigui puntualment a la taula de billar per a la represa del partit, l'àrbitre haurà de retardar fins a 3 minuts a l'anunci "**falta per retard**". En cas de recurrència o amb un retard superior a 3 minuts, l'àrbitre fa l'anunci "**finalització per temps excedit**" i acaba el partit, és donarà el partit guanyat al rival, independentment del resultat del marcador. Aquesta falta s'haurà de fer constar a l'acta del partit.

04.- En cas que un esportista abandoni la taula de billar sense permís, aquest perdrà el partit, independentment del resultat que hi hagi en el marcador. Aquesta falta s'haurà de fer constar a l'acta del partit.

05.- Si un esportista no es presenta puntualment per a l'inici del partit, l'àrbitre anuncia, amb un retard de fins a 3 minuts, el missatge "**falta de retràs** (advertència)" i no tindrà dret a 5 minuts d'entrenament. Aquesta advertència s'ha de considerar com una advertència durant el joc. Després d'un retard de més de 3 minuts, l'àrbitre fa l'anunci "**finalització per temps excedit**" i acaba el partit, és donarà el partit guanyat al rival, independentment del resultat del marcador. Aquesta falta s'haurà de fer constar a l'acta del partit.

06.- Si un esportista en l'interval de temps de llimatge per executar la carambola, toca lleugerament la seva bola. No es cantarà "falta", simplement es cantaran el nombre de caramboles que porta i es passarà la mà al contrari.